

ЯКОВЛЄВА Г.О.,

кандидат юридичних наук, доцент
кафедри трудового права Національного
юридичного університету імені Ярослава
Мудрого

ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ТА ПРИРОДИ СОЦІАЛЬНИХ РИЗИКІВ У ПРАВІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

У статті з'ясовано доктринальні підходи щодо розуміння поняття «соціальний ризик у праві соціального забезпечення», проаналізовано погляди науковців стосовно розуміння природи соціальних ризиків, причин їх виникнення, а також наслідків, які спричиняє настання соціальних ризиків. На підставі дослідженого матеріалу зроблено висновок про складну структуру природи соціальних ризиків у праві соціального забезпечення. Виділено та розкрито два рівня ознак, які характеризують соціальний ризик як категорію права соціального забезпечення. Надано власне визначення поняття «соціальний ризик у праві соціального забезпечення» у вузькому та широкому розумінні.

Ключові слова: соціальний ризик, соціальне забезпечення, соціально-забезпечувальні правовідносини, суб'єкт соціального забезпечення, юридичний факт.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Социальная энциклопедия / За ред. А.П. Горкина и др. – М.: БРЭ, 2000. – 438 с.
2. Борецька Н.П. Соціальний захист населення на сучасному етапі: стан і проблеми. – Донецьк: Янтра, 2001. – 351 с.
3. Устинов С.О. Зміст правовідносин у сфері соціального забезпечення в умовах ринкової економіки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.05 «Трудове право; право соціального забезпечення» / С.О.Устинов. – Луганськ, 2011. – 20 с.
4. Мачульська Е.Е. Право соціального обслуговування в умовах ринкової економіки: теорія і практика правового регулювання: автореф. дис. ... докт. юрид. наук / Е.Е.Мачульская. – М., 2000. – С.10.
5. Право соціального забезпечення України: підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / [П.Д. Пилипенко, В.Я.Бурак, С.М.Синчук та ін.]; за ред. П.Д. Пилипенка. 3-те вид. переробл. і доповн. – К.: ІнЮре, 2010. – 504 с.

6. Яковюк І.В. Правова політика держави в сфері соціального захисту / І.В. Яковюк // Наукові записки. – Серія «Право». – Вип. 2. ч.2. – С.342-346.
7. Альгин А.П. Риск и его роль в общественной жизни / А.П. Альгин. – М.: Мысль, 1989. – 188 с.
8. Прийменко О.С. Соціальні ризики в солідарній пенсійній системі України / О.С. Прийменко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія юридичні науки. – 2014. – Вип. 4. – Т.1. – С.224-227.
9. Синчук С. Теорія соціального ризику за правом соціального забезпечення // Право України. – 2003. – №3. – С.55-60.

REFERENCES

1. Algin A.P. 1989. *Risk and Its Role in Public Life*. Moscow: Mysl
2. Boretskaya N.P. 2001. *Social protection of the population at the present stage: state and problems*. Donetsk: Yantra
3. Gorkina A..P et all. Eds. 2000. *Social Encyclopedia* Moscow: BRE
4. Prymenko O.S. 2014. Social risks in the joint pension system of Ukraine. *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series of legal science*. No. 4. Vol.1. pp. 224-227.
5. Pylypenko P.D., Burak V.Ya., Synchuk S.M. et all. 2010. *The right to social security in Ukraine: a textbook for students. lawyer special higher tutor shut up*. 3rd Edn. Kyiv.: Inure,
6. Sinchuk S. 2003. Theory of Social Risk for the Right to Social Security. *The Law of Ukraine*. No. 3. P.55-60.
7. Ustinov S.O. 2011. Content of legal relationships in the field of social security in a market economy: author's abstract. dis for obtaining sciences. *PhD Thesis*. Luhansk,
8. Yakovuk I.V. Legal policy of the state in the field of social protection. *Scientific notes. The series "Right"*. Vol. 2, part 2. p.342-346.
9. Мачульська Е.Е. 2000. The right to social security in a market economy: the theory and practice of legal regulation. *2nd PhD Thesis*. Moscow,

ЯКОВЛЕВА Г.А.,

к.ю.н., доцент кафедри трудового права Национального юридического университета
имени Ярослава Мудрого

К ОПРЕДЕЛЕНИЕ ПОНЯТИЯ И ПРИРОДЫ РИСК В ПРАВЕ СОЦИАЛЬНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ

В статье определены доктринальные подходы к пониманию понятия «социальный риск в праве социального обеспечения», проанализированы подходы ученых относительно понимания природы социальных рисков, причин их возникновения, а также

последствия, которые влекут наступления социальных рисков. На основании исследованного материала сделан вывод о сложной структуре природы социальных рисков в праве социального обеспечения. Выделены и раскрыты два уровня признаков, характеризующих социальный риск как категорию права социального обеспечения. Предоставлено собственное определение понятия «социальный риск в праве социального обеспечения» в узком и широком смысле.

Ключевые слова: социальный риск, социальное обеспечение, социально-обеспечительные правоотношения, субъект социального обеспечения, юридический факт.

I AKOVLEVA G.O.,

PhD, associate professor of the Labour Law Department of Yaroslav Mudryi National Law University

THE DEFINITION OF THE CONCEPT AND NATURE OF SOCIAL RISKS IN THE SOCIAL SECURITY LAW

Problem setting. The formation and development of the nomenclature of social security law is condition of and is complicated by the fact, that the subject of legal regulation of the study area is such a legal relationship, which is inherently difficult to formalize. The right of social security, taking into account that it has a social purpose and is aimed at ensuring the social security of everyone, regulates relations that reflect the immediate essence of human life with all its complexity and diversity, ambiguity and subjectivity of perception of relevant events and processes.

Analysis of recent researches and publications. The question of social risks in the legal literature was considered by such scientists as N.B. Bolotina, N.A. Vidgorchuk, M.I. Inshyn, N.O. Karpunina, O.L. Kuchma, O.Ie. Machulska, O.V. Moskalenko, P.D. Pilipenko, S.M. Prilipko, S.M. Sinchuk, B.I. Stashkiva VB, O.V. Tishchenko, O.M. Yaroshenko and others.

Target of research is to clarify the nature of social risks in the social security law, to disclose their features and characteristics, to develop the definition of "social risk in the social security law."

Article's main body. The doctrinal approaches concerning understanding the concept of "social risk in the social security law" are clarified in the article. Scientists' points of view on understanding the nature of social risks, the causes of their occurrence, as well as the consequences, that entail the onset of social risks, are analyzed. On the basis of the studied material the conclusion about the complex structure of the social risks' nature in the social

security law is made. Two levels of features, that characterize social risk as a category of social security law, are identified and disclosed. The definition of the concept of "social risk in the social security law" generally and properly is given.

Conclusions and prospects for the development. Thus, social risk in social security law (in a strict sense) – is a complex life circumstance of different origin (demographic, physiological, political, economic, etc.) fixed in the legislation, which has a certain probability to occur, and therefore cause the loss by a person (child, citizen, foreigner, stateless person) or by a community of means of livelihood, reducing the ability to provide themselves and their loved ones with the minimum necessary level of material and other benefits necessary for the continuation of life, the need for social adaptation and return to a normal lifestyle without assistance, which in case of its occurrence and documentary confirmation is the basis for obtaining a certain type of social security as prescribed by law.

Key words: social risk, social security, social security legal relations, subject of social security, legal fact